

Ko taua moni e whakaputa ia wa ia wa ki nga kaiwhaka-haere o aua kura, kote nui o nga moni kia kaua e iti iho i te £5 a kia kaua e nui ake i te £10 mo te tangata kotahi e akongia ana.

E akongia ana te reo Ingarihi me era atu matauranga-a-ringaringa i roto i nga kura i awhinatia e te Kawanatanga.

No te tau 1867 ka kitea kaore i te tika nga whakahaere o nga kura i runga i nga huarahi kua whakatakotoria. I taua tau ka paahitia te Ture Menemana o Te Ture Kura Maori. I raro i tenei Ture ka whakaturia nga Kura Takiwa me nga Komiti whakahaere, me te tuku moni hoki hei whakatu whare kura hei utu hoki i nga kaiwhakaako. I whakaritea ano hoki ko nga whakaakoranga me na rotu atu i te reo Ingarihi.

I mua atu i te whakatutukitanga i nga tikanga o tenei Ture, ka huaranga te whawhai ki Aotearoa nei, a note tau 1871 katahi ano ka kaha nga whakahaere o nga Kura Maori. No taua tau ka paahitia te "Ture Kura Maori," a ko nga tikanga enei o taua Ture e whai ake nei, ara:—

Tuatahi, he whakatu kura ki nga waahi e kitea ana e nui ana nga tangata a kaore hoki he raruraru e pa mai.

Tuarua: He ako i nga tangata ki te reo Ingarihi, haunga hoki nga takiwa e kore ana nga kaiwhakaako Pakeha e tae ki reira.

Tuatoru: Ma nga Maori ano e whakahaere nga tikanga o aua kura mete awhina ano o nga Pakeha e hiahia ana kia uru atu ki nga mahi ate Komiti.

Tuawha: Me awhina hoki nga Maori i tetahi waahi o nga raruraru o te mahinga i nga whare kura mete utu hoki o nga kai-whakaako. Me whakarite te wahanga hei utunga ma ratou.

Tuarima: He whakatu kai-tirotiro mo aua kura.

I raro i tenei Ture ka whakaturia e te Minita Maori, e Ta Tanara Makarini, ko A. H. Russell hei kai-tirotiro i nga Kura Maori.

I raro i enei whakahaerenga, ka whakaturia nga kura e whai ake nei nga ingoa, a ko aua kura kei te tu tonu inaianei:—Tokomaru Bay. Tuparoa, Waiomatatini, Matata, Rotoiti, Ohaeawai, Kaikobe, Waima, Pukepoto, Ahipara. Hapua—a e kitea ana hoki i roto i nga tuhi tuhinga me nga whakahaere o enei kura i tino kaha te awhina o nga tangata i aua kura i nga wa o mua, a ko a ratou tamariki inaianei kua kite i nga hua o nga purapura i whakatongia e o ratou matua.

I te tau 1874, hui katoa nga moni i whakapaua mo nga Kura Maori e £12,000.

Kaore he kaupapa i whakatakotoria hei akoranga, e ako ana ia kaiwhakaako i runga ano i te tikanga e tika ana ki tana titiro. Ko nga matauranga e akoria ana kote Reo Ingarihi, Korero Pukapuka, Tuhituhi mete Mapi (Geography).

Kaore i tino pai nga whare akoranga, me nga mea e tika mo roto. Kaore hoki e pumau ana te haere kite kura o te hunga e akoria ana. Otira ahakoa enei ahuatanga he nui nga painga i puta mai kite iwi-Maori i runga i nga whakahaere o enei kura.